

REDACTIE
en
ADMINISTRATIE
GENT
GARENPLAATS

Ongeteekende brieven
worden niet opgenomen

DE LANDBOUWER

VOLKS-WEEKBLAD VOOR DEN BUITEN

ABONNEMENTSPRIJS :
VOOR ZES MAANDEN
75 Centiemen

AANKONDIGINGEN :
Prijs volgens Tarief
Voorop betaalbaar

Niets scheuren, Vrienden!

Gij weet het misschien nog niet, vrienden, maar sedert 't jaar '30 zijt gij zoo gelukkig als gij maar zijn kunt. Ge moet niet zeggen dat het niet waar is, dat staat te lezen, op 't adres van den *Landbouwer*, in een heelen hoop katholieke en liberale gazetjes.

En nochtans, blijven wij bij ons gezegde, dat de werklieden, in het algemeen, en de boerenarbeiders in 't bijzonder, verre van gelukkig zijn.

Ten ware dat leven gelijk eene beest, veel werken voor weinig geld, geen ander eten hebben dan pap, patatten en smouterammen het toppunt van 't geluk uitmaakte.

Dat kunnen alleen diegenen beweren die alle dagen den buik vullen en moeten wandelen om nieuwen appetijt te krijgen.

Wij, socialisten, zeggen dat daar verandering moet in komen, dat een mensch, ten minste toch op de wereld genoeg moet hebben om te bestaan en een beetje plezier te hebben van zijn leven, of dat het anders geene aardigheid is.

Wij zeggen nog dat het schandelijk is dat er op de wereld menschen zijn die miljoenen en miljoenen bezitten, terwijl werkende menschen vergaan van ellende.

Hebt gij van uw leven zoo iets gelezen in andere gazetjes?

Nee, niet waar?

En is het de waarheid niet wat wij schrijven?

Ja, niet waar?

Hewel, vrienden, het schijnt dat wij allen mis zijn, gij en wij.

Want in die liberale en katholieke gazetjes worden de schrijvers van den *Landbouwer* uitgemaakt voor bedriegers, precies gelijk wij U wilden bestelen en vermoorden.

Als wij zeggen dat de pachten te hoog zijn en dat de eigenaars brassen met uw geld, antwoorden zij: roode moordenaars.

Dat is geen antwoord.

Als wij zeggen dat een schotel pap en zeven stuivers geen daghuur is voor een vollen man, voor een vader van familie, antwoorden zij: Als de vos de passie preekt.... enz.

Dat is ook geen antwoord.

Als wij zeggen dat de lasten veel te hoog zijn, dat ze voor 't grootste paart op 't werkvolk drukken en maar dienen om er de opeters van 't gouvernement mee te onderhouden, dan antwoorden die gazetjes dat... wij tegen de religie zijn!

Dat is nog min een antwoord.

Als die gazetjes rechtzinnig

waren en het goed met U meenden zouden zij ons helpen om uwen toestand te verbeteren. Maar, uitgekocht door de rijken, zeggen zij dat wij liegen.

Als het niet waar is wat wij schrijven, dan moeten die gazetjes het maar bewijzen, in plaats van zich kwaad te maken en rond den pot te draaien.

Overigens, als wij leugens vertelden, zouden de rijken en hunne helpers U zoo niet kommandeeren van den *Landbouwer* te scheuren.

Wij, wij zijn niet verveerd van die gazetjes, wij zeggen: scheurt ze niet, leest ze, leest ook den *Landbouwer* en onze boekskens, en oordeelt dan zelve wie gelijk heeft, zij of wij.

Of zijt ge nog U zelfs niet?

PATRICK.

Ellende bij de kleine Landbouwers en Landbouwwerklieden

Esschenz, Augustus 1894

Mijnheer de opsteller van *De Landbouwer*.

Ziehier iets wat ik voor mijn eigen oog heb zien gebeuren.

Een boerke huurde van eenen grooteren boer, eigenaar van drie of vier hectaren land, een klein stukje slechte bucht van land. Hij had het vorige jaar de pacht niet kunnen betalen en moest ze bij den boer verdienen. Het was oogst, ieder deed zijn best om het koren binnen te halen. Het was een regenachtig seizoen en men moest het pakken als men het krijgen kon (tusschen vlagen door, zooals men zegt).

Het boerke had des nachts zijn stukje graan afgepikt, gebonden en in stuiken gezet. Het stond twee dagen daarna redelijk droog.

Des morgens kreeg hij order van zijn eigenaar van te komen werken en heel den dag moest hij den vrek helpen zijn oogst inhalen. Om zes uren 's avonds was het gedaan dan vroeg het boerke om het zijne ook te mogen weghalen, maar zie, daar komt op eens het wijf van den boer er tusschen en zegt dat hij de werkman moet tot zeven uren doen werken of dat hij anders de daghuur kwijt is. Niet tegenstaande gaat hij toch om zijn koren te halen, maar opeens komt een zwaar onweer, maakt het koren weer nat, de regen bleef voortduren en zijn graan bedierf in 't veld. Niettegenstaande moest hij toch de pacht betalen en was hij zijne daghuur kwijt.

Wij daarom niet meenen dat de landbouwers dit zoo maar alles verdragen zonder morren. O neen. Ieder klaagt en wenscht den woekeraar naar den weerlicht, maar tot nu toe is de boer met beloften gepaaid geweest. Het schijnt hem dat hij onmachtig is om het kwaad te verhelpen, hij durft zijnen wil niet uiten.

Niettegenstaande de boer het slachtoffer is van talrijke tergende wetten op tabak, pacht, keuring van vleesch enz. wijgt hij nog, maar wees verzekerd dat hij niet tevreden is en naar hervormingen snakt, omdat hij hoopt door hervormingen zijn aandeel, dat hem rechtmatig in de samenleving toekomt, te veroveren.

Men heeft hem het stemrecht toegekend. Hij vroeg het wel niet, maar zal het toch gebruiken. Hij zal gedreven worden door de eigenaars, die hem als braven zullen doen voor hem stemmen, met bedreiging van zijne broodwinning te verliezen. Deze drukking moet kunnen vermeden worden.

Men kan ze vermijden als de staat alle verhuurde gronden overneemt en ze aan geringen prijs verhuurt aan de landbouwers.

Men zal zeggen dat dit den eigendom schenden is; maar het is voor het algemeen welzijn, en men zal slechts de eigenaars hunne slaven ontnemen en van deze slaven vrije mannen maken. Neemt de Staat dan geene ijzerwegen, geene vaarten over, waarom zou hij de verhuurde bouwlanden niet kunnen overnemen en de eigenaars er rentetittels op den Staat in plaats voor geven aan 2 % 's jaars. Dit ware meer dan genoeg.

Eens de Staat eigenaar van alle verhuurde bouwlanden kan hij alle jaren volgens de gemiddelde opbrengsten der oogsten bepalen hoeveel ieder op te brengen heeft. Mislukt hier den oogst, daar zal hij gelukken, en zoo zal dit geen aanzienlijk verschil van inkomsten voor den staat kunnen daarstellen. Hij zal er belang bij hebben goede oogsten te zien bekomen en de minister van landbouw die de beste hervorming of verbeteringen ten voordeele van den landbouw zou invoeren zou het meest de schatkist verrijken en de beste minister van landbouw zijn.

Om dit te bekomen zouden de landbouwers zich moeten vereenigen, hand aan hand met hunne broeders, de werkers uit de steden gaan, hunne eischen doen gelden, en van het stemrecht gebruik maken om dezelve te doen inwilligen door de regering.

Immers zij, zoowel, ja nog meer zelfs als de werklieden der mijnen en fabrieken worden uitgebuit door het kapitaal, dus zij ook moeten eischen dat het kapitaal beteugeld wordt, dat het terug gebracht wordt tot zijn doel; namelijk: de uitbating van de rijkdommen die onze aarde en haren schoot bevat mogelijk te maken.

Men noodigde dus de boeren uit om gezamenlijk hunne eischen te stellen met de broeders der steden.

Eens den vijand overwonnen, aan den buiten afzonderlijke volksvertegenwoordigers gegeven, omdat de belangen van plaatselijke aard zouden verlegenvoerdigd zijn.

Elke kandidaat, het kapitaal genegen, willen wij niet om het even in welke kleeren hij zich steekt.

Schetsen uit het Buitenleven

Wenken aan de Buitenlieden.

Het was te vreezen. — De boeren die van den nieuwen oogst hebben doen malen, klagen dat het graan zoo weinig bloem geeft en dat het brood dat men er van bakt, noch vast noch voedzaam is.

De patatten, zegt men, zijn reeds meer dan de helft gerot. In natte gronden moet men er soms een gansche paardenmand rooien om een kookskén goede te hebben. Schier met elken dag bestatigt men dat het bederf zich nog uitbreidt.

Bekommerend verschieft.

Beschermingsstelsel. — De boeren zijn van zin dit jaar den roottijd een drijtal weken te vervroegen, wat echter ook niet zonder gevaar is, daar eene vrucht die voor hare rijpheid aan grond of stam ontruikt wordt, al zoo snel bederft als eene die te regen en te winde blijft steken of hangen.

De meeste landbouwers zullen van dezen oogst hun eigen gerief niet opdoen. Ohé! heeren met uw

beschermingstelsel..., kenners van lekkere kost en fijne wijnen!

Encyclicke. — Eene kleine maand geleden beloofde alles nog den overvloed, en vele eerlijke boerkens hadden reeds gerekend dit jaar een gedeelte hunner achterstallige pachtsommen te kunnen inkorten. Helaas! zij rekenden zonder de overvloedige regens die hen thans nog dieper in armoede en schulden gaan dompelen! Zullen de rijken nu de christelijke vermaningen indachtig zijn en de lessen van menschenliefde in praktijk stellen welke paus Leo XIII hun in zijne Encyclicke geeft?

Daar zullen ze allen 'nen broer van dood hebben, vreezen wij.

Lankmoedige eigenaars.

Klasverraders. — « Maar als er boeren zijn die pachten ten achter staan, bewijst dit niet de lankmoedigheid der eigenaars? » meen ik iemand te hooren opmerken, misschien wel de *Beata* uit de Wolvengracht te Brussel.

Maar hoever die lankmoedigheid gaat, is de tegenvraag. De boerkens weten dit best die, na eenige jaren de goedheid van hunnen heer bewonderd en geroemd te hebben, dien goederik eindelijk met deurwaarder, notaris, gendarmen, veldwachter en gansch den sleep zagen afkomen om alles aan te slaan wat op de hoeve was...

Gewoonlijk wachten de bloedzuigers om aldus *wettelijk* te nemen wat hun toekomt (?), tot zij van nieuwe pachters weten die bereid zijn de uitgedrevenen te vervangen. Immers, hier of elders eene onbewoonde hofstede aan te treffen, behoort niet meer tot de rariteiten, en boerderijen die onder gunstige omstandigheden verlaten worden, behoeven nooit lang op nieuwe huurders te wachten.

Daarom, vooraleer de achterstalligen, van alles ontbloot, op straat te werpen, verzekeren de eigenaars zich gewoonlijk van nieuwe bebouwers. De middelen die zij hiertoe gebruiken, evenaren in eerlijkheid dezen van welken zij zich bedienen om zich zonder verlies van de *slechte betalers* te ontmaken: aanbod van afslag, verzekering van verbeteringen aan gronden en gebouwen toe te brengen, beloften van allerlei andere voordeelen, enz. al werd bij het eerste redelijk boerenjaar de pacht som weer verhoogd, en al werden wel dra alle verzekeringen en beloften valsch bevonden.

Niet gestolen, evenwel, voor de lafaards die zich door dit lokas laten overhalen om hunne broeders

van have en goed te helpen berooven. Tegen die klasverraders moesten boeren en werklieden samenspannen om hem te boycotten. Ja, landbouwers en landbouwwerklieden, een landgenootschap tusschen u tot stand gebracht, zou op korten tijd al de macht waarover de eigenaars, uwe uitbuiters, tegen u beschikken, in uwe eigene handen overbrengen. Dan zouden de pachters zelf pachtprizen en huurvoorwaarden vaststellen, dan zouden de werklieden beter betaald, gevoed en gekleed worden.

Samenwerking. — Een vijftiental jaren geleden zaten op eene kelderkamer te Gent vijf of zes werklongen te beraadslagen hoe zij zich het best van de dwingende meesterschap der patroons zouden ontmaken.

Zoekende door, kwamen zij op het denkbeeld, hunne drinkoorden samen te leggen en in gemeenschap een zaakje te beginnen.

Het zaakje werd eene zaak, en welhaast bezaten die in den aanvang arme en ongeachte werkliezen de bestvoorzienige magazijnen van de stad.

Heden is de samenwerkende maatschappij *Vooruit*, eene der bloeiendste inrichtingen die er bestaan. Zij heeft handelsbetrekkingen in alle werelddeelen en hare leden genieten zeer groote voordelen.

Welnu, boeren en boerenwerklieden, wat die gentsche werklongen vermochten, kunt gij ook uitwerken. Om te beginnen kunt gij meer gelden bijeenbrengen dan de oorspronkelijke stichters van *Vooruit*. Waagt het insgelijks cooperatiën te stichten, het is het eenig middel om u vrij te maken van de inhalige en onvermoedige luiaards aan wien gij jaarlijks den prijs van uw zwoegen en zweeten moet dragen. Kunt gij het rechtvaardig noemen, dat hij die het meest werkt het minste heeft, en omgekeerd?

Arbeiders van het veld, wilt gij u een denkbeeld vormen van hetgeen de samenwerking vermag, komt er u met eigene oogen van overtuigen in onze stapelhuizen. Laat geene kleingeestigen schrik u wederhouden. Onze lokalen zijn geenszins het voortgebracht der nel, zooals men u die afschildert. De socialisten zijn geene halve of drij-kwaart duivelen; zij hebben hoornen noch bokspotten; geen staart sleept achter hun gat; hunne armen loopen op geene klauwen uit, maar op handen zooals de uwe, waarmede zij werken gelijk gij, en welke zij u bereidwillig zullen toesteken waar gij hunne hulp inroept. Bij ons zult gij vrienden niet opene harten aantreffen, broeders, die u met vreugd zullen onderrichten en u met liefde de schatten hunner ondervinding zullen mededeelen.

Geschiedenis van den dag.

Vakvereniging. — Hooger van onbewoonde hofsteden gesproken, te Aarsele gaat eene dier verlaten hofsteden eindelijk nogmaals eenen gebruiker krijgen. Daar alles in vervallen staat verkeert, moet hier en daar wat gelapt en gepleisterd worden. Het kot moet vooral van den verf- en den withorstel krijgen. Zult gij het gelooven, lezers,

men heeft al de schilders van Aarsele en van de omiggende gemeenten ontboden om hun, elk voor zich, de *entreprisé* te doenschatten, ten einde het werk aan de laagst mogelijken prijs gedaan te krijgen. Is dat bloedzuigerij of hoe heet dat?...

Het geluk (?) is ten deel gevallen aan de gebroeders T. van Aarsele. Met hunnen prijs waren zij 15 fr. beneden de hoogste en 3 fr. onder de laagste schatting der andere schilders.

Het plan dier werklieden ware geweest, elkander te spreken, in plaats van elkander te trachten te onderkruipen. Dan hadden zij eene overeenkomst kunnen sluiten waarbij de aangenomen een schoon sommeken meer hadden kunnen opstrijken, en waarbij de afgezonden ook nog eene paardsoog in den zak konden steken.

Vakverenigingen moet gij stichten, werklieden van den buiten, bonden waar gij bijeenkomt en u onderling verstaat in het voordeel uwer belangen. Zoolang gij dat niet hebt zijt gij de slaven, nog erger: de speelballen der rijken.

THILO.

Geschiedenis der Boerenbevolking

De toestand.

III.

De landbouw is niet te redden met inkomende rechten te heffen op de granen. Er moet eene gansche omkeering plaats hebben in de wetgeving, die de boeren beschermt tegen de uitzuiging waaraan de landbouw lijdt.

Vooraleer onzen arbeid voort te zetten met het leven te schetsen der daglooners en diensboden op den buiten, willen wij eenige regelen wijden om ons gedacht uit een te zetten hoe wij den buiten zouden wenschen.

De leus van het Socialisme is: allen voor een, een voor allen, of in andere woorden: welstand voor den eenen moet welstand voor den andere zijn, die tegenwoordig het meest lijdt, meest belast is met zorgen zooals: de loonarbeiders, brengen ook het meest voort. Degene die het land bewerkt lijdt gebrek, die zijn land verhuurt heeft overvloed. Er is dus maar een middel om het lijden van den eenen en den overvloed van den andere te keer te gaan, dat is de afschaffing van den eigendom.

De arbeiders hebben evenveel recht aan den grond waarop zij hun zweet laten als op een deel huns lichaams. Gesteld dat het Gouvernement beschikte over een gansch boerendorp, en den grond socialistisch liet bewerken, dan zouden in de eerste plaats de arbeiders gelijke rechten en gelijke plichten hebben, want allen zouden in dezelfde mate mede-eigenaars zijn.

Op dusdanig dorp zou een raad van beheer zijn door alle meerderjarige dorpelingen gekozen, die het werk zou besturen en boekhouden van inkomsten en uitgaven.

Voorleer zou er veel nutteloozen arbeid bespaard worden, eenieder weet hoe eene hoeve tegenwoordig verdeeld is; boer Janssens heeft bouwgrond op den wijk Kouter; boer Cobbens heeft eveneens bouwgrond op den wijk polder, Janssens die den polder bewoond moet alles vervoeren, bewerken, inhalen, naar den wijk kouter, en Cobbens omgekeerd. Evenzo gaat het met de weiden, vele koeiouders sturen hunne koeien naar weiden die wij van hun hof liggen, terwijl koeien van verrijderde boeren komen grazen in hunne omgeving, die koeien verliezen door het lang op weg zijn veel melk en doen schade aan de vruchten die zij voorbij moeten.

Het is ook eene erkende waarheid dat een dorp veel verschil in grond heeft. Sommige pachters hebben grond in gebruik die opperbest is voor sommige gewassen, doch weeral niets waard is voor andere vruchten; daar de landbouwer voor wat van alles noodig heeft, zooals koren, haver, aardappelen, beeten, klaver, wortels enz. is hij soms verplicht te zaaien in bouwgrond die voor zulk gewas niet geschikt is.

Een dorp socialistisch bewerkt, zou den geschikten grond voor elk gewas aanwijzen, aldus den arbeid besparen die nu het verbrokken te weeg brengt en veel meer opbrengen; de opbrengst zou ten goede komen aan gansch het dorp, en niemand zou zich van zijn plicht — mede te arbeiden — kunnen ontrukken op gevaar af bestempeld te worden met den naam van luiaard.

De veestapel zou verbeterd worden, men zou niet meer met runderen halfwas naar de markt trekken om het pachtjen te kunnen betalen. Klokke, zware beesten zouden de stallen bevolken, en bekwame veestaten zouden de plagen en ziekten te keer gaan.

Niemand zou nog gebrek lijden, den arbeid zou veel lichter zijn en elkeen zou deel hebben aan den gemeenschappelijken eigendom. De aankopen noodig voor den landbouw, zooals chemische vetstoffen, machines enz. zouden door de gemeente worden aangekocht, eveneens de uitlandsche eetwaren, klerstoffen en alle benodigdheden.

De landbouw zou met zeer weinig arbeid veel meer opbrengen, daar de veldgewassen eene grootere oppervlakte zouden beslaan, door het weg nemen van wegens, afsluitingen enz. kortom door het weggevoeren van eigenaars die nu alles inbrokken en stukken verhuuren, zou men de landbouwmachines in voege brengen.

Toekomende week zullen wij eene Amerikaanse kolonie schetsen, dan zullen diegenen welke bij het lezen van bovenstaande nog de schouders opheffen tot andere gedachten komen, en inzien hoe verheven het socialisme in toepassing zal zijn.

LODEN.

DE BIJEN

Onze lezers kennen zeker dat soort vliegen dat ons *honing* en *was* verschaft. Het zijn de *bijen*, die om zoo te zeggen huisdieren zijn geworden, en die hun woon hebben in korven en manden. Iederen korf is bewoond door een zwerm, die heel afzonderlijk leeft en werkt. Iederen zwerm nu bevat drie soorten bijen die elk een bijzondere bediening, een bijzonder werk, eene bijzondere bezigheid hebben. Men treft er in aan: eene *koningin*, die heel alleen de voortplanting op zich neemt, *werkers* die gelast zijn met het werk van den korf, en *honnels* wiens enige bezigheid bestaat in het paren met de bijenmoeder.

Op een gegeven oogenblik geraakt de korf overbevolkt; dan verlaat de koningin de woon- en gaat, gevolgd door een groot getal, zich op een of ander boomtak plaatsen. 't Is van deze gelegenheid dat de bijenwever gebruik moet maken om zich een nieuwe zwerm aan te schaffen.

Met dat doel plaats hij onder den boomtak, waarop de bijen zich bevinden, een voorop klaar gemaakte korf, en schudt aan den tak zoo hard, dat de bijen er af vallen; gebeurt het nu dat de koningin in den korf terecht komt, dan nemen al de anderen er hunnen intrek, blijven er wonen, en zoo zal zich een nieuwe zwerm vormen.

De bijen verzamelen den honing in het bovenste gedeelte van den korf, die den vorm eener muts heeft. De *zeem* die men bekomt met die soort muts te ledigen, laat men door een fijn linnen doek zijpelen en dan verkrijgt men er van eerste hoedanigheid.

De *zeem* die men bekomt met op de *raten* te duwen, is minder goed.

De *was* wordt insgelijks in een linnen doek gewikkeld, welke men vervolgens in kokend water dompelt. De was smelt, dringt door het linnen, en komt bij afkoeling van 't water zich onder den vorm van een vast lichaam, aan de bovenste oppervlakte van het water plaatsen.

Rampen voor de Landbouwers.

Verleden jaar hebben de Duitsche landbouwers een verlies gedaan van ongeveer 7 per cent op hun vee, voornamelijk aan jonge beesten.

Dit verlies dat te wijten was aan de groote en aanhoudende droogte kan berekend worden op eene som van 370 miljoen.

Zou men nu denken dat de pachters daardoor een enkele centiem zijn afgeslagen. In 't geheel niet. De boeren hebben evenveel moeten leggen als in de jaren dat zij miljoenen meer van hunne beesten kunnen maken; en zij die niet konden betalen tot den laatsten cent, werden onmeedoogend op straat gezet, zooals het hier gebeuren zou.

Het ware wetenswaardig eene statistiek te zien van de duizenden die door die ramp letterlijk geruineerd zijn.

Daarnevens zou eene lijst van de kolossale winsten door de groote grondbezitters voor hun nietsdoen in 't zelfde jaar opgestreken een verpletterend contrast maken.

OPEN BRIEF

AAN

Mijnheer de Pastoor van Tourneppe, in Brabant.

Mijnheer de Pastoor,

Op twee verschillende tijdstippen hebt gij ons belet aan de inwoners uwer gemeente te spreken.

Zondag laatstleden vooral hebt gij met een buitengewoon geweld gehandeld en voorzeker, indien de aartsbisschop van Mechelen, uwen patroon, tegenwoordig ware geweest, zou hij de eerste wezen u te misprijzen.

Gij schijnt, Mijnheer de Pastoor, volkomen de voorschriften vergeten te hebben van Christus, die de zachtheid en de verdraagzaamheid aanpreekte. Gij zijt aan deze twee deugden te kort gekomen met u aan 't hoofd te stellen der boeren, onze ongelukkige broeders, en hen tegen ons op te hutsen (wij waren daar een tiental werklieden) en zelve de vuilste beledigingen naar onzen kop te werpen: *luierikken, smerlappen, erapules*, enz.

Gij aanziet ons als vijanden, doch nog moest gij u de leer van Christus herinneren: « Benint uwe vijanden, bidt voor hen. Doet wel aan diegenen die u haten. »

Waarom verbiedt gij aan uwe onderhoorigen van naar ons te komen luisteren? — Gij hebt het op den preekstoel afgekondigd! — Waarom raadt gij hen onze bladen en onze vlugschriften aan stukken te scheuren? — Gij hebt het luidop gezegd in de kerk.

Indien onze geschriften enkel leugens bevatten, zouden de buitenlieden het gauw gewaar worden en ons kunnen tegenspreken op onze meetings of in onze bladen.

Het schijnt dus dat gij bang zijt dat zij de waarheid vernemen. Gij hebt nochtans niets te vrezen voor uwe plaats: de boeren, door en door katholiek, zullen u altijd van *noode* hebben; maar de rijke kasteelheeren en de machtige grondbezitters, ah, deze zouden hunne voorrechten zien krenken den dag dat onze broeders van den buiten socialistisch zullen worden. En zij zullen het worden, ziet ge wel, heer Pastoor, ondanks uwe zondelinge christelijke tusschenkomst.

Wij voegen er bij, dat gij door uwe uitdaginge houding groot nadeel aan den godsdienst toebrengt, waarover uwen meester u niet zal te prijzen hebben.

Komt tot betere gevoelens, Mijnheer de Pastoor, dit is een goeden raad die wij u geven.

De zachtheid en de ootmoedigheid zijnt twee groote deugden.

Geloof, Mijnheer de Pastoor, aan onze socialistische verkleefdheid jegens degenen zelfs die ons haten en ons lasteren.

K.

Een kandidaat landbouwer

In het arrondissement der Vervallei heeft de werkliefdenfederatie gezel Muzette als kandidaat gesteld voor de kamers.

Die Muzette is een landbouwer met veel gezond verstand en eene goede ontwikkeling en hij zal voor zeker een ernstige kampioen zijn voor de rechten van zijnen stand: de boerenarbeiders, pachters en kleine landeigenaars.

Mocht dit voorbeeld veel navolging vinden in het gansche land, dus ook bij u, Vlaamsche veldarbeiders, dan zouden weldra min sombere dagen aanbreken voor ons allen.

BRIEFWISSELINGEN

L...., 20 Augustus.

Mijnheer,

Zondag heb ik *De Landbouwer* gelezen en dan ook het *Nieuws van den dag*.

Het *Nieuws* zei dat het niet waar is dat de pastoren de boeren tegen de socialistischen opheffen.

Wat ons dorp betreft, spreekt dat blad de waarheid. Maar *De Landbouwer* zegt ook de waarheid. Nooit hebben onze geestelijken geprekeerd dat het slecht is van op de socialistischen te slaan, maar ze komen altijd op tegen het dansen. Dat maakt toch dat dansen slechter is dan te troeven op de werklongen uit de stad...

Ik zal van tijd nog iets schrijven, als ik iets weet.

X.

UIT NEVELE.

Wat noodzakelijk moet gebeuren en waarvan wij ons mochten verwachten is gebeurd. *De Landbouwer* zegt zoo wel de waarheid, en slaat zoo juist den nagel op den kop, dat

de rijk van w
De e
dag op
send,
ijst ze
ij, w
aror
ezing
schaan
de rijk
dan de
hunne
eten l
Gel
Het
te scho
ook he
merke
vigen n
Ande
Deken!
De n
dan een
wie er v
De wa
wij zulk
bi, zijne
lichten,

Nu he
sommig
maar w
woordje
lieve po
zitten he
en suike
P. S.
Nevele v
Zonder
ferme p
want m
verbie
omdat ie
De ge
daar om

Wij we
predikt
Heeft
dingen g
wij? Is d
wend? Zi
tergend?
armen m
heid?
Waarom
niet tract
en den n
menschel

De rijka
ler, waar
maand o
werkhuize
al hebben
neringdoe
Met ge
men er n
De Landb

Alhoew
parochie
al de gaze
handen te
toch het g
en ik lie
gansch vo
't Eentveld
socialisten
ter, geene
dat niet g
hadden zij
waren zij
daar verze
uw gazetie
is de kaart
eens wille
Ik heb h
ven, hoe e
woord hou
De mens
tekenen, zo
zijn kop
een langer
kamer licht
dens, dat z
kaf. De ko
suikerrijzo
Vele ma
kuischen
per dag kl
dagen in h
men is dus
moeten zij
Anderen
of op den
winter 6 s
boven hun
strovers er
van die g
da: g3.

L. onze
kwade zul
ren maken
hoop op ge
den. In d

de rijken en de vrienden der rijken dol zijn van woede.

De deken van Nevele, heeft verleden Zondag op *De Landbouwer* gedonderd en gebliksend, dat Godes huis er van dreunde. Hij wist zeer goed wat er zoo al in stond, zegde hij, want hij had het zeer wel gelezen en daarom raadde hij zijne parochianen de lezing af van dat «vuil papierken». 't Is schande, riep hij uit, te durven beweren dat de rijke menschen hunne beesten liever zien dan de arme lieden, te durven drukken dat hunne paarden taartjes en ander sneukelarij eten!

Gelijk of dat de waarheid niet ware! Het grootste deel zijner toehoorders zaten te schokschouderen en onderduims te lachen, ook heeft de vergramde man wel kunnen bemerken dat zijne woorden op zijne geloofwigen maar weinig vat hadden.

Andere tijden, andere zeden, mijnheer de Deken!

De menschen hooren tegenwoordig meer dan eene klok, en zij beginnen te begrijpen wie er waarheid spreekt. Wij weten het wel: De waarheid is vaak hard om hooren, maar wij zullen toch voortgaan met het kind steeds bij zijnen naam te noemen en het volk in te lichten, tot spijt van wie 't benijdt.

Nu hebben wij nog maar gesproken van sommige «viervoetige beestjes» der rijken, maar wij zullen, bij gelegenheid, ook al een woordje reppen over «beestjes met twee lieve pootjes», die vele rijken links en rechts zitten hebben en waaraan zij meer dan eiers en suikergebak ten offer brengen!...

P. S. — Wij bedanken den deken van Nevele voor de medehulp die hij ons verleent. Zonder er aan te denken, maakt die heer ferme propaganda voor *De Landbouwer*, want men moet maar beginnen met iets te verbieden om er de aandacht op te trekken, omdat iedereen er zot naar worde.

De geschiedenis van «Adam en Eva» is daar om zalks te bewijzen.

Wij weten niet waarom, onze geestelijkheid predikt tegen *De Landbouwer*.

Heeft Christus niet honderd maal ergere dingen gezegd tegen de rijke menschen dan wij? Is de tiranie der rijken niet schreuwend? Zijn hunne verkwestingen niet heimeltgend? En is het lot van den naastigen armen man niet eene groote onrechtvaardigheid?

Waarom ons aanvallen? wij die anders niet trachten dan al kwaad uit te roeien, en den naastigen boer en werkmans een menschelijker bestaan te verzekeren.

UIT ASSENEDE

De rijkkaard, de milioennair, heer opsteller, waar gij in uw nummer van 3 dezer maand over schrijft, bezit nog veel meer werkhuizen dan gij wel denkt. Hij moet het al hebben, en de schade die hij daardoor de neringdoenden aan doet is onzeglijk.

Met genoegoeden kunnen wij u melden, dat men er hier genoeg begint van te hebben, en *De Landbouwer* daar veel goed zal aan doen.

UIT KAESSELARE

Alhoewel dat de geestelijken van onze parochie hun devooten gedaan hebben om al de gazetjes, die gij hier gebracht hebt, in handen te krijgen en te verbranden, heb ik toch het geluk gehad aan eenijte te geraken en ik heb het wel tien keeren geheel en gansch voorgelezen aan mijne geburen uit *Eentveld*. Als ik hun vroeger zei, dat de socialisteneen sloebbers, geene brandstichter, geene slechterikken waren, konden zij dat niet gelooven; want in de prekaties hadden zij van anders niets gehoord. Ook waren zij hard gestoord tegen u, gij moogt daar verzekerd van zijn. Maar sedert ik hun uw gazetje *De Landbouwer* voorgelezen heb, is de kaart al half gekeerd en zij zouden u eens willen zien om nader kennis te maken.

Ik heb hun beloofd in uw gazetje te schrijven, hoe ellendig zij hier leven en ik ga mijn woord houden.

De menschen wonen hier allemaal in huttekens, zoo klein en zoo laag, dat men met zijnen kop aan de zoldering komt, als men een langen mensch is. In de keuken en de kamer ligt meest altijd geen een vloer. De beddens, dat zijn zakken met most en varoest of kaf. De kost is rotte brood met kazakken en suikerrijp en somwijlen karnemelk.

Vele mannen werken in de bosschen of kuischen grachten, waarvoor zij een frank per dag krijgen. Zij kunnen, hoogstens 200 dagen in het jaar werken. Hun geheel inkomen is dus jaarlijks 200 franken; daarmede moeten zij vrouw en kinderen onderhouden.

Anderen werken bij de boeren in de schuur of op den akker, en winnen daardoor in den winter 6 stuivers of 45 centiemen per dag boven hunnen kost. In den zomer is het 8 stuivers en in den oogst een frank. De vrouwen die gaan wieden winnen vijf stuivers dags.

In onze bosschen wonen vele miere, en kwade zuile, zwarte boschmieren. Die miere maken groote hoopen, zoo groot dat een hoop op geen kortewagen kan geladen worden. In die hoopen zitten vele eiers. Die

eiers dienen om aan de fezanten gegeven te worden, welke zeer talrijk in onze bosschen wonen. Hewel, zou men het gelooven, dat de menschen die deze mierenesten opscheppen en in zakken doen om ze te vertransporteeren ook een frank daags winnen.

Dat werk is het vreeselijkste dat men kan doen, want de boschmieren kruipen dan op het lijf van degene die de hoopen opschept, en bijten hem dat het bloed er langs alle kanten doorzijpelt.

Is dat geen schande? Ook zal het niet lang duren, als gij hier maar van tijd tot tijd gazetjes zendt, of zij zullen uwe vrienden worden, en als het kiezing zal zijn, voor de socialistene stemmen.

Een boer die 't lijden moe is.

Appelterre, 22 Oogst 1894
Heer Opsteller,

Bij het lezen van uwen *Landbouwer*, heb ik het gedacht opgevat u eenen brief te schrijven, om aan onze boerkens van Appelterre en omstreken eens te doen zien hoe hatelijk het gedrag is onzer beheerschers. Niet dat ik aan mijne landgenooten nieuwigheden wil vertellen; neen, ik wil hun slechts doen begrijpen, hoe onnoozel het is te luisteren naar de prietpraat dien de burgergezellen hun hier opstoven met het inzicht de socialistene te bezwadden, en het gedrag der burgerpartijen boven alles op te hemelen.

Zooals gij weet, betalen de tabakkwekers eenen centiem en half voor elke plant, dus 150 fr. voor 10000 struiken of een dagwaad. Daarbij nog 65 franken voor pacht en het sommeken klimt tot 215 franken. Gij ziet reeds van hier, dat de landbouwer zich groote opofferingen moet getroosten om de twee einden des jaars aaneen te knoopen, want het is bijna uitsluitelijk met de winst op den tabak, dat hij de pachten zijner andere landerijen moet betalen.

Men dient overigens nog op te merken, dat de landbouwer alhier schier al zijne vetstoffen in zijn tabakland steekt om er eenen schitterenden oogst van te bekomen, en alzo zijne andere vruchten, aardappelen en graangewassen, te kort doet.

De ondervinding bewijst en leert ons jaarlijks dat men een buitengewoon schoonen tabakoogst moet hebben en dat men zijne waar uiterst duur moet kunnen verkoopen, wil men, na aftrok van belasting, pachten en mestkosten, 100 franken winst per dagwaad opstrijken.

Gij zult mij misschien zeggen dat 100 fr. veel is; maar gij moet ook weten, dat men met zulke som ternauwernood voor arbeid en onophoudende zorgen betaald is, en zooals ik hierboven zegde, moet daarmede een deel der andere pachten worden betaald. Bovendien zijn het slechts de bemiddelde grond-eigenaars en de voornaamste landbouwers die zulke groote hoeveelheid tabak kunnen planten.

Tot hiertoe heb ik slechts een kort begrip gegeven van den toestand onzer buitenlieden; nu moet ik ook iets zeggen over de onrechtvaardigheid en de schandelijkheden door het belastingstelsel verwekt.

Meermalen reeds is het gebeurd, dat sommige boeren, uit oorzaak van mislukking of verhoging hunner tabakplanten, weigerden de door de wet bepaalde belasting te betalen; doch zij hadden zonder den waad gerekend, de bedienden der accijnzen kwamen afgezakt, sloegen, na de schuldenaars te hebben verwittigd, den tabak aan stukken of rukten hem onmeedoogend uit. Het hart van den ongelukkigen landman moest breken, toen hij aldus zijne vruchten, waarvoor hij een gansch jaar had gezwoegd, onbarmhartig zag verwoesten; en meer dan eens gebeurde het, dat de bedienden de slucht moesten nemen. Wij willen deze personen in geenendeel van onmenselijkheid beschuldigen: het was hun immers eene opgelegde taak.

En weten dat zulke baldadigheden plaats grepen, verleden jaar nog, onder de regeering van katholieke notabiliteiten, en dat nooit een enkel woord van verachting of verontwaardiging voor dergelijke onbeschaamheden en lafelijke daden in hunne gazetten verscheen.

Eene enkele, eeuwighdurende en zeeverachtige verschooning wisten zij nochtans immer te hunner witwassching in te brengen en wel namelijk deze, dat het de liberalen geweest zijn die de belasting het eerst stelden om schoolpaleizen te bouwen en vetbetaalde onderwijzers te onderhouden.

Oh! die sukkelaars! (Itscha! itscha!... 't is om er den rittentit van te krijgen)... Indien zij den landbouwer zoo lief hebben als zij het immer verklaren; indien zij zijne belangen zoo goed waarnemen als zij het overal verkonden; indien zij zoozeer voor zijne welvaart willen zorgen, als zij het ten allen tijde en door het gansche land immer hebben uitgebaaid, en eindelijk... hadden zij hunne beloften staande gehouden, welke zij voor de kiezers van het eijnsstelsel immer hebben uitgesproken, dan hadden zij reeds van het eerste jaar, na hunne overwinning op de liberalen, de tabaksbelastingen afgeschaft.

Maar in plaats van schoolpaleizen, moesten die heeren nu Maasforten bouwen en mili-

oenen verbrassen aan de heuvelachtige Congo-onderneming die ons land onvermijdelijk naar den afgrond der bankroet zal sleuren.

De katholieke dagbladen hebben het nochtans opnieuw gevonden om onze boerkens te paffen en hunne klachten te doen stillen. Daarom trompetten zij nu overal uit, dat de heer minister van financiën eene vermindering van 50 % heeft toegestaan aan die personen, wier tabakteelt minstens 50 % verlies heeft ondergaan door slecht weder of plagen. Om van dezen afslag te kunnen genieten, moet men zijne klacht indienen, ten minste veertien dagen voor de inoogsting. De heeren ontvanger, controleur en burgemeester der gemeente of een lid des gemeenteraads door hem daartoe benoemd, zijn gelast de reklamatien te onderzoeken.

Doch eilaas, er is eene andere kwestie: de tabak zal binnen veertien dagen voor het grootste deel reeds lang aan het dak hangen te droogen, want van nu af begint men hem reeds af te snijden. Wij vragen ons dus af, hoe wij dan ons geld nog zullen terug krijgen, dat wij komplant hebben moeten betalen, daar de slechte tabak het eerst wordt inge-oogst.

De maatregel zal dus bijgevolg in onze streek zooveel nut niet afwerpen als men wel denkt. Bovendien zal hij veel gelegenheid geven tot nijd en ontevredenheid, en het ware veel beter geweest, vermits men toch bekend, dat het een slecht jaar is, de landbouwers van hunne belasting kwijt te schelden, of ten minste, aan iedereen, eenen aanzienlijken afslag te verleenen.

Ik hoop, Heer Opsteller, dat gij dezen brief met welwillendheid zult opnemen in uwen *Landbouwer* en groet u vriendelijk.

Ern Malcontente.
JAKO.

Uit het arrondissement Brussel

Socialistische martelaars.

Verleden Zondag waren eenige socialistene naar Gooick, in Brabant, gegaan, om socialistische bladen uit te deelen.

Dronken gemaakte boeren hebben onze vrienden overvallen met vorken en zeissen en erg mishandeld.

Zij, die hen uitgekozen hadden, wisten wel wie zij betaald hadden, want de brutale aanvallen zijn verplicht geweest hun geld af te geven!!!

Wanneer de rijke menschen hunne tirannie door zulke moordachtige daden moeten recht houden, zijn zij er wel mede.

Wij laten ons echter niet afschrikken.

Gelijk in den ouden tijd de eerste christenen in hunnen strijd tegen de rijken alles verdroegen, zoo zullen wij, die nu den strijd tegen de rijken voeren, alles voor onze rechtvaardige zaak verdragen en door onzen moed en onze maartelaarschap de boeren op wekken ons te volgen en te steunen, en aldus hunne eendijke redding bewerken.

P.-S. — Bij het ter pers leggen vernemen wij dat een der gekwetsten zich te bed heeft moeten leggen en de doktors voor zijn leven vreezen.

N.-B. — Ons broederorgaan *Le Peuple* meldt, dat verleden Dinsdag tien boeren van Gooick in zijne bureelen geweest zijn om tegen die brutaliteit met verontwaardiging te protesteeren en zich als getuigen hebben aangegeven in het proces dat zal ingespannen worden.

Men meldt ons dat te Tourneppe de pastoor in den predikstoel niets anders gedaan heeft dan schelden en lasteren, wat natuurlijk de boeren ophitste.

Geen enkel der zwarte ophitsersblaadjes meldt het feit. Zoo zijn zij niet verplicht die moorderijen goed of af te keuren. Zij hitsen op, en wanneer de boerenslaven naar hunne ophitsers geluisterd hebben, blijven zij gerust achter het gordijn.

Te Evere, waar men van te voren niet verwittigd was, liep de meeting allerbest af.

De Evenredige Vertegenwoordiging.

De katholieke Werkmanskringen hebben bijna allen deze hervorming in hun program aangenomen. Langs eenen anderen kant, wil de oude klerikale reactionnaire partij, met Woeste en Helleputte aan het hoofd, van de Evenredige Vertegenwoordiging niet willen weten. Zij zeggen dat de katholieke werklieden hun zelfstandig bestaan moeten hebben en de behouderspartijen eene plaats moeten laten aan werkmanskandidaten.

De *Nationale* beklagt zich bitter en zegt dat dit allen woorden in den wind zijn, en het blijkt dat juist daar waar er eene organisatie bestaat, die de Evenredige Vertegenwoordiging aankleeft, men aan de werklieden denkt; maar zooals in het arrondissement Aalst, dat Woeste er zich niet mede bekommert om een werkmans op hunne lijst te brengen.

Wanneer de katholieke werklieden rechtzinnig deze hervorming willen zien doorvoeren, moeten zij zich verbinden met de socialistene, die voor deze hervorming strij-

den, maar niet samengaan met de grootste vijanden van dit stelsel: Woeste, Helleputte en consorten, die het overal hardnekkig bestrijden.

De politieke verhoudenen.

Woensdag 15 Oogst, heeft de Brusselsche afdeeling eene groote partijvergadering gehouden, waar er besproken werd of er een verbond of niet met de vooruitstrevers moest aangegaan worden. Vele partijgenooten van het omliggende waren aanwezig. Daarna heeft er eene stemming plaats gehad die Maandag gesloten werd.

Ziehier de uitslag: Getal stemmers, 2,301; ongeldige briefjes, 11; voor het verbond, 1346; tegen het verbond, 1145.

Dus eene meerderheid van 200 stemmen ten voordeele van een verbond met de vooruitstrevende partij.

Enkel is het bestuur der progressisten meer geneigd een verbond aan te gaan met de doktrinairen. Wij zullen nu zien wat de algemeene vergadering der liberale vooruitstrevende Vereeniging zal beslissen.

Het Congres der landopvreters.

De groote milioenrijke grondbezitters, barons, graven, prinsen, 'nen heelen boel edelmans met den naam maar niet met de daad, hebben met nog andere rijke landopvreters en kandidaten-ministers, verleden Zaterdag en Zondag, in het hof van Ravenstein, te Brussel, een Congres gehouden.

Al die luiards, die den boer het vleesch en 't vel afknagen, waren op hunne plaats in dat Ravenkasteel, — een slot genaamd naar den vogel, om zijn opvreten van doode dieren gekend.

Die heeren, die van 't landbouwen al zooveel kennen als 'nen olifant van het tanden-trekken, hebben daar over den landbouw gesproken.

En weet gij, vriend lezer, welke redmiddelen zij voorgesteld hebben?

Wel, antwoordt gij, zij hebben eensgezind gestemd de pachten te verminderen, de gebouwen en wegen te verbeteren, enz. enz.

Mis geraden, vrienden, gij kent die raven niet. Zij hebben besloten aan het gouvernement voor te stellen inkomende rechten te heffen op graan, haver, boter, enz.

Maar wanneer een hunner — die nog een zieken eerlijk was — voorstelde om ook belastingen te heffen op de actiën, waarvan die heeren hunne koffers hebben vol liggen, sprongen zij allen op gelijk hennen die men hare jongen afneemt.

Zondag toekomende zullen wij dit Congres der landopvreters in bijzonderheid bespreken.

KLITS-KLETS.

VAN ALLES WAT

Buitenlieden. Wilt gij nog een bewijs hoe slecht sommige katholieke gazetten zijn?

Het *Nieuws van den Dag* van verleden Zondag zegt nu dat de socialistene te Gent en te Brussel de processie aanvallen.

Gij waart er niet bij, natuurlijk, zoo kan men U alles wijsmaken.

Maar zou de katholieke regeering dat laten geschieden?

Neen, niet waar?

En wanneer heeft het *Nieuws van den Dag* de veroordeelingen afgekondigd van de mannen van Vooruit en Volkshuis, voor processies aan te vallen?

Nooit, niet waar?

Die mannen gaan moeten biechten!

Het weder. — Flammarion deelt mede, dat thans eene reusachtige vlek op de zon is te zien. Het merkwaardige van het verschijnsel is, dat de vlek zich op den ekwator bevindt, hetgeen slechts uiterst zelden voorkomt. De vlek heeft eene lengte van 150,000 kilometers of omstreeks twaalf maal de middellijn der aarde.

De vlek is in het midden der zonneschijf met het bloote oog te zien. Wie haar wil waarnemen bezige daarvoor een donker gekleurd glas, want menigen heeft de roekeloosheid van met het onbeschermd oog naar de zon te zien, met levenslange blindheid moeten boeten.

Zou misschien aan die vlek niet het koude natte, gure weer dezer dagen moeten worden toegeschreven?

Te Parijs bestaat eene markt van valsche geld. Het zijn vooral de koffiehuisbedienden die daar hunne provisie komen opdoen. Voor 2 fr. tot fr. 2,50 koopt men een stuk van 5 fr. Een stuk van 2 fr. kost 50 tot 75 centiemen; voor 25 centiemen koopt men 1 fr.

Goudstukken treft men zelden aan.

Onnoodig te zeggen dat deze markt in het grootste geheim wordt gehouden.

De *Moniteur* van gister bevat den franschen tekst der bepalingen opzichthens de stembussen voor de bureelen van meer en min dan 400 kiezers; ingeval er kiezing is te gelijk voor Kamer en Senaat, wordt de bus voor de Kamer aangeduid door een wit papier dat op het deksel geplakt is; deze voor den Senaat door een rooskleurig papier; de bussen zijn

met twee sleutels; de eene wordt bewaard door den heer voorzitter van het bureau, de andere door den oudste der bijzitters; de omslagen voor de bulletijns, nadat deze uit de bus genomen zijn, zijn wit voor de Kamer, rooskleurig voor den Senaat.

De kiesgangen van vroeger blijven behouden, doch zijn open tot op 30 centimeters van den grond.

De potloodpen om te stemmen zal in cederhout zijn, met zwart potlood, van 4 tot 5 centimeters diameter, 18 centimeters lang en 12 millimeters dik; zij zal aan de lessenaars vastgemaakt zijn met een kettingje van 30 tot 60 centimeters lang.

Al het noodige kiesmaterieel zal tentoongesteld worden in de gouvernementshotels en in de burelen der arrondissements commissariaten.

Het dossier der zaak Joniaux is thans in het justitiepaleis te Brussel aangekomen. De onderzoeksrechter M. Hayoit, heeft zelf de kist, die het dossier bevat, naar Brussel verzonden met twee boden van het justitiepaleis van Antwerpen.

Het dossier bevat 6,000 documenten, die, opeengelegd, een hoop zouden vormen van 1m30 hoog. De inventaris alleen maakt een boekdeel uit van 150 bladzijden.

De procureur-generaal heeft nu vijf dagen tijd, om de zaak voor de kamer van in beschuldigingstelling te brengen.

Genezen. — De heer Renson, het bijzonderste slachtoffer der anarchisten, is zoo goed als genezen.

Niet alleen is zijn rechteroog teenmaal genezen en gezond, het linkeroog is in zoover behouden dat hij er reeds licht en donker mede onderscheiden kan.

Madame Renson is heelemaal genezen en de geneesheer komt ook goed.

Des te beter!

Boerencongres. — Het kluchtig boerencongres heeft zondag zijne eerste vergadering gehouden in het Hotel Ravenstein. Ongeveer 120 leden, afgevaardigden der landbouwcemmen, waren tegenwoordig.

Een arm koeboerke, met name T'Sterevens, zat voor, terwijl pachter Foulon, schrijver, bekend maakte dat de afgevaardigden 1,200,000 (?) landbouwwerkliden vertegenwoordigen.

De 1,200,000 boerenjongens zijn vertegenwoordigd door de volgende eigenaars, kapitalisten, financiers en koepknijpers: Alfons Allard, (1) baron de la Fontaine; De Marbaix, professor te Leuven; Cartuyvels, député; Marten, notaris te Olsene; Vermeersche, advocaat en groote eigenaar te Dendermonde; baron Bethune zoon; Janssens, koepknijper te St-Nikolaas, graaf Surmont de Volksberghe, graaf Delafaille; pastoor Mellaerts, van Leuven; baron De Ghelincq d'Elseghem enz.

Zou men zich geen breuken lachen als men die heerschappen, die allen minstens met een twintigtal duizend fr. rente geplaagd zitten, ernstig hoort redeneeren over de 85 centiemmen die een boerenwerkmans zooal winnen kan.

En die heeren gaan de belangen der boeren redderen!

Daar zullen onze buitenlieden er zeker niet weinig om lachen!

Binnenlandsch Nieuws

LEDEBERG. — Valse beschuldiging. — Een naamloze brief had eene vrouw van den Handelsgemischten steenweg beschuldigd haren man te hebben willen vergiften, met hem een afkooksel van heulhuisjes toe te dienen.

Het parket heeft een onderzoek ingesteld. Uit het verslag van doctor De Visscher blijkt, dat de man een dronkaard is, aan wien de geneesheer regelmatig chloral moet voorschrijven om hem te bedaren.

De geneesmiddel « werke » om zoo te zeggen niet meer en zijne vrouw had gedacht wel te doen met hem het afkooksel van heulhuisjes te geven. Het onderzoek bracht uit dat er geene kwaadwillige meening in de handeling der vrouw was en dat de toegediende drank geene ongevallen kon teweegbrengen, ingezien den staat van den dronkaard. Er is dus geene vervolging.

ABLTRE. — Verpletterd. — Men schrijft uit deze gemeente:

De stoomtram, die den 16 augusti, ten 5 ure 's avonds uit Aaltre naar Thielt vertrok, heeft op de hoogte van Pietakker eene onderling verrast en gedood.

Deze man, die kindsch was, werd bewaakt door een 20-jarig meisje dat hem, den tram ziende naderen, toeriep voorzichtig te zijn.

Daar ben ik niet bang voor! riep de ongelukkige en, daar de trein in volle vlucht voortsnelde kon de machinist niet stoppen.

De onderling werd in twee stukken gesneden.

Het tooneel was zoo akelig, dat een reiziger van den trein er bewusteloos bij neer viel.

KORTRIJK. — De oogst in Zuid-Vlaanderen. — Uit den omtrek van Kortrijk komt slecht nieuws toe over den oogst. Het graan,

dat gemaaid en geschoofd stond, is uit oorzaak der aanhoudende regens niet kunnen ingehaald worden.

Zelden had men een schooner oogst gehad, zoo voor de hoeveelheid als de kwaliteit, en het is een bedroevend schouwspel die prachtige schoven te zien rotten op 't veld.

Ook de aardappels zijn niet gespaard gebleven. Op drie manden, heeft men er eene mand onbruikbare.

Alleen het vlas staat dit jaar buitengewoon schoon, doch de prijzen hebben nooit zoo laag gestaan.

HERVE. — Ramp vermeden. — Een koopwarentrein, bestaande uit 31 wagons, reed zaterdag namiddag, rond 4 ure, af de steile helling van het Vlak van Herve. De remtoestellen werkten niet en de trein verkreeg eene buitengewone snelheid. De stoker en de twee treinwachters sprongen er af en de trein zou onvermijdelijk op de stapelplaats der statie van Chénée tegen de buffers verbrijzeld zijn, hadde de onderstatieoverste den trein niet op eene vrije baan kunnen doen loopen. In volle snelheid rolde hij door de statie, om eerst te Angleur in te houden. In 3 minuten had hij den weg afgelegd waartoe anders 15 minuten noodig zijn. Men oordeelt over zijne snelheid.

MIDDELKERKE. — Bij dwaling vermoord. — Een 18-jarige jongeling, zekere Castelo, die met zijne moeder te Middelkerke eene kleine hofstede bewoonde, kwam zaterdag avond met haar te huis.

De moeder was nauwelijks over den dremmel, toen zij een schrikkelijken schreeuw hoorde. Zij sprong buiten en vond haren zoon ten gronde liggen. Hij was door een vuurs-hot getroffen en is denzelfden nacht overleden, nadat hij nog had kunnen verklaren dat een der moordenaars gezegd had: Wij hebben ons bedrogen, het is zijn broeder! De gendarmerie doet een onderzoek.

Buitenlandsch nieuws

DUITSCHLAND.

Levend begraven

Een Duitsch « landlooper », J. Biebers, had zich over 8 dagen te slapen gelegd in den zaadberg van O. Jansen, bij Deventer. Of door den diepen slaap, of opzettelijk merkte hij niet, dat men den volgenden morgen rogge in den berg bracht en evenmin bespeurde de boer er iets van, totdat men over een paar dagen een weenend geluid hoorde.

Men nam daar eerst geen nota van, maar toen men gister weer dat vreemde geluid hoorde, meenden de in den berg aanwezige arbeiders, dat het er spookte. Spoedig werd de politie gebaad en, daar het geluid aanhield, besloot men een nader onderzoek in te stellen. En ziet, wat bleek het geval!

Men vond een bijna geheel uitgeputten mensch, bedolven, sedert acht dagen, onder een grooten hoop rogge. Hij had zich gevoed met de aren der rogge. De man was betrekkelijk in goeden staat, dat wil zeggen, na het gebruik van goed voedsel en drinken.

DENEMARKEN

De deensehe landadelmans hebben in den jongsten tijd ook eene beweging op touw gezet om de buitenbevolking ten nadeele der stedelingen zooveel mogelijk te bevorderen — dit wil, zooals hier te lande zeggen, hunne renten te verzoeken.

Dusdoende verdeelen zij de bevolking des lands om zoo te zeggen in twee vijandigezinde kampen en men voorziet reeds dat zulks aanleiding moet geven tot ernstige geschillen.

De boerenbonden zijn tegen de steden gesticht en gericht en de steden beginnen er aan te denken zich te verzetten, zoowel op handels als op politiek gebied.

Te Kopenhagen greep zelfs een congres plaats onder 110 vertegenwoordigers van den handel, die besloten ook « Bonden der Steden » te stichten.

Eerst gaat men van de regeering eischen dat de kiesomschrijvingen worden gewijzigd en geëvenredigd.

Er wordt bewezen dat de handels- en nijverheidsbevolking 34 per honderd bereikt en dat deze in de Kamer slechts 22 vertegenwoordigers heeft, terwijl de landelijke er 79 heeft.

't Is dus de oorlog der steden tegen den buiten!

In ons land ook worden de steden verpletterd door den buiten — door de Kerk en dezelfde oorzaken zullen hier eensdags dezelfde gevolgen hebben.

Alleen door eene geëvenredigde vertegenwoordiging ware dit te vermijden.

BRAZILIË

Vreeselijke ontploffing

Even buiten Rio Janeiro is gister eene buskruitfabriek gesprongen en de heele omtrek is verwoest. De plaats waar de fabriek stond is in een grooten put herschapen, die dadelijk vol water liep.

Er werden 25 werkliden gedood, waarvan men slechts stukken en brokken heeft teruggevonden.

De stoffelijke schade is onberekenbaar.

MIDDENPRIJS

der granen en andere landbouwvoortbrengselen op de bijzonderste markten van België

Plaats	Datum	Tarwe per 100 kilos	Mastel- huin per 100 kilos	Rogge per 100 kilos	Garst per 100 kilos	Haver per 100 kilos	VLAS			Aard- appelen per 100 kilos	Boter den kilo	Eieren 25 stuks
							1 ^e kwal. per 1 kilo	2 ^e kwal. per 1 kilo	3 ^e kwal. per 1 kilo			
Aalst	Aug.	15	—	9 25	12 50	13	—	1 16	—	5 25	2 00	1 95
Brugge	18	15 50	—	12	—	17 50	—	1 36	—	7	2 25	2 10
Dendermonde	20	14 50	—	11	—	15	—	—	—	5 30	2 60	2 20
Diest	18	15	—	—	—	15 50	—	—	—	5	1 20	0 08
Geeraardsberg	20	13	12	11	—	16	—	—	1 15	6	2 20	2
Gent	17	14 50	—	12 25	16	16 25	—	—	—	7	2 10	1 90
Hal	18	11 50	—	—	—	15 50	—	—	—	7 50	2 40	2 05
Kortrijk	20	13 50	—	10 25	—	16 25	—	2	1 50	9 75	2 50	2 30
Leuven	20	14 25	—	11	14	14 50	—	—	—	3	—	2 20
Lier	18	13 06	—	10 96	—	14 75	—	—	—	4 50	2 38	2 05
Mechelen	18	14	—	12	15	14 50	—	—	—	—	2 54	1
Nazareth	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2 13	1 95
Nederbrakel	16	15	14	10 50	—	16	—	—	—	7	2	2
Oudenaarde	16	—	—	—	—	18 50	—	—	—	7	2 02	1 90
Sint-Truiden	18	14	—	11	12 50	14 50	—	—	—	6	2 30	2 05
Thielt	16	20	—	17	—	18	—	1 30	—	8	2 36	2 05
Thienen	21	13 75	—	12	11 75	—	—	—	—	4 50	2 55	2 15
Waeregem	18	—	—	—	—	—	1 47	1 30	1 07	7 50	2 30	1 75
Ieperen	18	17 50	—	12 37	—	16 50	—	—	—	6 50	2 43	2 05

Te Lier en te Kortrijk werd de tarwe per hectoliter, te Aalst per 132 liters 50 c. verkocht. Te Mechelen de eieren per 12 stuks. Te Diest de boter per 1/2 kilo en de eieren per stuk.

Volksapotheken VOORUIT

Medicamenten van eerste hoedanigheid en de goedkoopste der stad; bijzonder magazijn van Breukbanden, Verbandstoffen en artikelen in Caoutchouc aan de laagste prijzen mogelijk.

10 t. h. afslag op al de Specialiteiten

GARENPLAATS

NOORD- EN ST-LIEVENSTRATEN
ST-PIETERSVROUWSTRAAT

Wij bevelen in het bijzonder aan al onze lezers: het Teerwater, bereid met allerbesten Noorweegschen teer en door de kundigste doktors aangeprezen tegen Hoest, Keelpijn en alle Longziekten, fr. 0,60 de flesch.

De Pillen van Vooruit tegen de Borstkwalen, zonder weerga, tegen alle borstontstekingen, zij verlichten onmiddellijk en genezen op korten tijd de hevigste bronchiten. Borstlijders beproeft ze. Fr. 0,50 de doos.

Borstsiroop, onfeilbaar middel tegen den Kinkhoest en alle Borstkwalen der kinderen. Moeders, die vruchteloos alle middelen tegen den hoest uwer lieve kleinen gebruikt hebt, beproeft de borstsiroop der apotheek Vooruit en gij zult u in eene onmiddellijke verlichting en spoedige genezing mogen verheugen.

De allerliefste en best bereide Vaniersiroop der apotheek Vooruit, zeer voedzaam en tevens aangenaam geneesmiddel voor kinderen, om het bloed te zuiveren, de beenderen te verkloeken en gezondheid en krachten weer te geven, fr. 1,50 de flesch.

Alle soorten van Staalpillen aan 1 frank de 100; Zenuwpillen, alsook een onfeilbaar middel tegen den Lintworm aan fr. 2,50. Uitslag gewaarborgd.

De uitmuntende Quinquina-wijn van Vooruit met oude Malaga en beste Quinquina bereid, zeer geschikt om zwakke lichaamsgeestelen te versterken en volkomen te genezen, aan menschen wier maag niet genoegzaam werkt, geeft hij een kloeken eetlust en eene spoedige vertering, fr. 2,00 de flesch.

Staalwater; het bevat de beste elementen om het bloed te verrijken, is uitmuntend tegen het bloedfluisen, en voorkomt de huidziekten zooals brand, uitslag van het bloed, enz., fr. 0,50 de flesch.

Teerpillen aan fr. 0,45 de honderd.

Zwitserse Colodion voor de genezing zonder pijn van eksterneogen, weeren en wonden aan fr. 0,50 de flesch.

Eene uitmuntende remedie tegen de Tandpijn, aan fr. 0,40 en flesschen tegen het Rheumatisme aan fr. 0,60.

Gezuiverde Levertraan aan fr. 1,50 den liter.

Gent, druk.-uitg. Em. Claeys, Metserstraat, 20.

Staatsspoorweg, 1^e Juli

* is exprestrein.

Vertrek uit Gent naar Brussel (langs Aalst, Derderleu): 4,56* 2 kl., 3,06, 6,17, 7,19* 3 kl., 7,21, 9,18, 10,33, 12,08* 5 kl., 1,57, 5,46, 4,01, 4,50* 2 kl., 5,47, 6,52, 6,50, 8,09, 9,29* 3 kl., 9,39* 3 kl. (9,47* 3 kl., 's zond. en 13 aug.), 11,46* 1 kl., 12,58* 2 kl.

Brussel naar Gent: (2,25* 2 kl., (4,32 Denderl.), 6,00, 6,50* 3 kl., 7,01* kl., 7,08, (8,14 Denderl.), (8,23 prachtt.) 9,00* 1 kl., 9,03* 5 kl., 9,10* 9,16, 10,44, 11,50, (12,04 tot Denderl.), 1,47, 2,38* 3 kl., 2,48 5 kl., 4,25* 1 kl., (4,55* 1 kl., 's zond. en 13 aug.), 4,56, 5,04, (5,16* tot Denderleu), 6,08* 5 kl., (6,51 Denderl.), (7,17 Aalst), (7,50 Denderl.), 8,20, 9,00* 5 kl., 11,47.

Gent naar Brugge, Oostende 5,44* 2 kl., 5,55, 8,06* 3 kl., (8,11* 's zond. en 13 aug.) 8,21* kl., 8,24, 10,04* 5 kl., 10,41, 10,49, 10,56, (12,52 des zond. en 13 aug.) 1,02, 3,33* 4,00* 5 kl., 4,03, 4,06, 6,50* 5 kl., 7,40* 5 kl., 7,15, (9,45* 5 kl., tot Gent St-Prs) (9,56* 5 kl. (van Gent-St-Pieters) 10,04* 2 kl.

Deinze, Kortrijk, Moesroen, Doornijk, 4,33, 8,55, 9,19, 1,12, 3,32, (4,46* 's vrijd. 5 kl.), (6,46* 5 kl., tot Moesroen), 7,08. — Deinze, Thielt, Lichtervelde, Dixmude, Veurne, Adinkerke, Duinkerke, 3,18, (6,57, Lichterv.), 7,28, (10,47 Dendermonde), 11,58, 5,58, 5,52, 5,58, (5,45, Veurne), 7,19.

Denderm., Mech., Leuven, (5,44 Mech.), 7,57 's zond. en 13 aug.) 8,27, (8,50 Dendermonde des zond. en 13 aug.), (10,05 Mech.), 1,35, (4,08 Mech.), 4,30* 2 kl., 7,02. — Dendermonde, Boom, Antwerpen, 7,55, 10,48, 1,58, 4,51, 7,42.

Moortzele, Geeraardsb., Edingen, Brakel, Manage, Luttre, Charleroi, 5,28, 7,55* 5 kl., 8,32, 11,01, 2,05, 5,22, 6,42.

Oudenaarde, Ronse, Leuze, St-Ghislain, Bergen: 6,06 (8,15 's zond. en 13 aug. niet 8,45 des zond. en 13 aug. tot Ouden.), 10,18, 2,14 (4,54 Ronse), 6,14 (7,56 Ronse).

Gent (zuid) naar Eecloo, Zelzate, Terneuzen: (5,15 tot Zelz.) 8,19 (10,15 tot Zelzate, 's vrijd.) 11,58, 5,02, 8,05. — St-Gillis (Waas) naar Moerbeke: (5,12, woens. en vrijd.) 8,01, 11,51, 5,26, 7,41.

Terneuzen naar Gent: (5,40 Zelzate, 's vrijd.) 5,55, 8,55, 12,05, 5,05, (8,50 van Zelzate). — Eecloo naar Zelzate, Lokeren, Dendermonde: (5,15 Moerbeke) 8,05, 11,55, 4,45 (7,46 Moerb.).

LAND VAN WAAS. — Gent naar Antwerpen: 4,55 van St-Nikl., 4,55, 6,55, 7,42, (9,08 van St-Nikl.), 9,05* 5 kl., 9,53* 2 kl., 10,40, 12,55, 2,05, 4,00 (4,58 tot Beirvelde), 5,22, 6,06, 7,12, 8,50, (9,55* 's zond. 15, 14, 15 aug. niet, tot St-Nikl.) 9,36 's zond., alsook 15, 14, 15 aug.

Antwerpen naar Gent: (4,52* 's vrijd.) 5,10, 6,18, 6,55, 7,55, 9,05 10,55, 12,47, 2,00, (2,30 St-Nikol.) 3,29 1 en 2 kl., (5,55 van Beirvelde) 5,15, 6,20, 7,06, 8,12, 9,00, (10,00 St-Nikol. 's zond., 15, 14, 15 aug. niet), (10,55 's zond., alsook 15, 14, 15 aug.).

GENT naar BRUGGE langs EECLOO. — Gent naar Brugge: (5,15 van Eecloo) 6,50, 7,42* 5 kl., 9,08 12,55; 5,22, 4,32* 2 kl., 6,50, 8,45* 3 kl., 8,55 tot Eecloo).

Brugge naar Gent: (3,15, 6,50, 2 en 5 kl., van Eecloo), 6,50* 5 kl., 6,56, 7,57* 5 kl., 9,03, 12,13, 5,46, 5,47* 5 kl., (5,58 2 kl., van Eecloo), 6,55, (8,15* 5 kl., 's zaterd., 's zond. en 15 aug.).

Inschrijvingsbulletijn

De Ondergeteekende verklaart zich te abonneeren voor ZES MAANDEN op het weekblad DE LANDBOUWER, aan den prijs van VIJF EN ZEVENTIG CENTIEMEN.

Naam en Voornaam

Straat

N^o

Te

Handteeken